

Inhaltsverzeichnis

A. Einleitung (§§1-10)	S. 11
I. Zielsetzung (§§1-2)	S. 11
1. Stand und Problematik der Patronymenforschung (§1)	S. 12
2. Aufbau der Arbeit (§2)	S. 14
II. Gegenstand, Datenbank (§§3-6)	S. 16
1. Untersuchungsgebiet und sprachliche Abgrenzung (§3)	S. 16
2. Untersuchungszeitraum (§4)	S. 17
3. Datenbank und Kartierungsprogramm (§5)	S. 17
4. Terminologie (§6)	S. 20
III. Kultur-, sprach- und namengeschichtliche Hintergründe (§§7-10)	S. 22
1. Vita und Kult des heiligen Nikolaus (§7)	S. 22
2. <i>Nikolaus</i> als Rufname (§8)	S. 26
3. Zur Rufnamenentwicklung im hohen und späten Mittelalter (§9)	S. 31
4. Zu Patronymen im Allgemeinen (§10)	S. 35
B. Analyse (§§11-94)	S. 39
I. Namengrammatik (§§11-60)	S. 39
1. Bildung der Kurz- und Koseformen (§§11-20)	S. 39
Allgemeines (§11)	S. 39
<i>Nickol</i> , <i>Nickel</i> (§12)	S. 41
<i>Nitz(e)</i> (§13)	S. 41
<i>Nit(z)sch(e)</i> (§14)	S. 42
<i>Klaus</i> (§15)	S. 42
<i>Klas</i> (§16)	S. 43
<i>Kles</i> (§17)	S. 43
<i>Klos(e)</i> (§18)	S. 44
<i>Clawi</i> , <i>Cläwi</i> , <i>Clewi</i> (§19)	S. 45
<i>La(u)welin</i> (§20)	S. 46
2. Vokalismus (§§21-35)	S. 46
<i>Ni-/Ny-/Nie-/Nü-/Nei-/Ne-</i> (§21)	S. 46
<i>o/e/(i)/Ø</i> in der Mittelsilbe von <i>Nikolaus</i> (§22)	S. 49
<i>au/a/i/e/o</i> in der Endsilbe von Vollformen (§23)	S. 51
Vokalvarianz in Kurzformen mit Aphärese der Erstsilbe und Synkope der Mittelsilbe (§§24-31)	S. 54
<i>Klaus/Klaas/Klose</i> (§24)	S. 54
<i>Kläus-/Kleus-</i> (§25)	S. 54
<i>Klas/Klaas</i> (§26)	S. 55
<i>Klaes/Kläs/Klees</i> (§27)	S. 59

<i>Klais(-)/Kleis(-)</i> (§28)	S. 64
<i>Klos/Kloos</i> (§29)	S. 67
<i>Cloes/Klois/Klös</i> (§30)	S. 70
<i>Klus/Kluaß/Klüß</i> (§31)	S. 73
Finale <i>-e/-ø</i> bei Kurz- und Koseformen (§§32-34)	S. 75
<i>Nitze/Nitz</i> (§32)	S. 75
<i>Nit(z)schel/Nit(z)sch</i> (§33)	S. 78
<i>Klause, Kluse, Clase, Clese, Cleise, Klose</i> (§34)	S. 79
Lateinischer Genitiv auf <i>-ail/-ajl/-eil/-ey</i> (§35)	S. 84
3. Konsonantismus (§§36-43)	S. 84
<i>N/M</i> (§36)	S. 85
<i>C/K/Ch/G</i> (§37)	S. 87
<i>c/k/ck/ch/g(g)</i> (§38)	S. 92
<i>L</i> (§39)	S. 96
<i>l(l)</i> (§40)	S. 96
<i>w</i> (<i>v, f, b, g(g)</i>) (§41)	S. 97
<i>s/ss/ß/hs</i> (§42)	S. 102
Schreibung der Suffixe <i>-tz</i> und <i>-t(z)sch(e)</i> (§43)	S. 111
4. Morphologie (§§44-60)	S. 113
Patronymische Genitive und patronymisches <i>-sen</i> -Suffix (§44)	S. 113
Starker Genitiv (§45)	S. 115
Schwacher Genitiv, <i>-sen</i> -Suffix (§46)	S. 117
Endung <i>-sens</i> (§47)	S. 119
Patronymisches <i>-ing</i> -Suffix (§48)	S. 119
Patronymisches <i>-er</i> -Suffix (§49)	S. 122
Diminutivsuffixe (§50)	S. 123
Aus ahd. <i>-īn</i> entwickelte Suffixe (§51)	S. 124
Aus ahd. <i>-ilo, -ila</i> entwickelte Suffixe (§52)	S. 125
Aus ahd. <i>-ilīn</i> (<i>-l</i> + <i>-īn</i>) entwickelte Suffixe (§53)	S. 126
Aus altsächs. <i>-ko</i> , ahd. <i>-cho</i> entwickelte Suffixe (§54)	S. 128
Aus altsächs. <i>-(i)kīn</i> , ahd. <i>-(i)chīn</i> (<i>-k</i> bzw. <i>-ch</i> + <i>-īn</i>) entwickelte Suffixe (§55)	S. 129
Aus ahd. <i>-(i)zo</i> entwickelte Suffixe (§56)	S. 129
<i>-t(z)sch(e)</i> -Suffix (§57)	S. 130
<i>-mann</i> -Suffix (§58)	S. 135
Komposita (§59)	S. 137
5. Latinisierung und Gräzisierung (§60)	S. 142
II. Etymologie (§§61-94)	S. 148
<i>Barnickel, Barnikel, Barnikol, Bernickel, Vernickel, Viernickel</i> (§61)	S. 148
<i>Gelhaus, Gehlhaus</i> (§62)	S. 152
<i>Glas(-), Gläs(-), Gles(-)</i> (§63)	S. 154
<i>Glaab, Glab</i> (§64)	S. 157
<i>Guhl</i> (§65)	S. 161
<i>Kalisch</i> (§66)	S. 161

<i>Klauer, Clauer (§67)</i>	S. 163
<i>Klauck, Klauke, Klauka, Klocke (§68)</i>	S. 166
<i>(K/C)laus-, (K/C)lus-, (K/C)los- (§69)</i>	S. 169
<i>Klee, Kleemann (§70)</i>	S. 171
<i>Kley (§71)</i>	S. 175
<i>(K/C)los- (§72)</i>	S. 178
<i>Kohl, Köhl, Kohlmann, Koll, Kollmann, Kölling (§73)</i>	S. 179
<i>Kohlhaas, Kohlhase, Kohlhas, Collas (§74)</i>	S. 186
<i>Kuhl, Kuhlmann, Kaul, Kühn (§75)</i>	S. 191
<i>Kusch(-) (§76)</i>	S. 196
<i>Laabs, Labs, Labes (§77)</i>	S. 201
<i>Laas, Laaß, Lahs, Laass, Laahs (§78)</i>	S. 203
<i>Laß, Lass, Lasse, Lassen, Laßmann, Lassmann (§79)</i>	S. 204
<i>Lais, Leis, Leißler, Leisner (§80)</i>	S. 208
<i>Lässig, Lessing (§81)</i>	S. 211
<i>Lau, Laue, Lauer, Laur (§82)</i>	S. 214
<i>Loos, Lohse, Loosen, Lösel, Loske, Loßmann, Loser, Löser (§83)</i>	S. 218
<i>Mick, Micke, Mücke (§84)</i>	S. 227
<i>Misch, Mische, Mischer, Mischke, Mischok, Mitsch, Mitschke (§85)</i>	S. 232
<i>Mix (§86)</i>	S. 234
<i>Neck, Neckel (§87)</i>	S. 237
<i>Neitz, Neitzel, Neitzke, Neit(z)sch (§88)</i>	S. 238
<i>Nick (§89)</i>	S. 240
<i>Nickel, Nüchel (§90)</i>	S. 242
<i>Niels, Nielsen, Nielson, Nilson, Nilsson (§91)</i>	S. 246
<i>Nissen (§92)</i>	S. 250
<i>Nitz(e), Nit(z)sch(e) (§93)</i>	S. 252
<i>Nix (§94)</i>	S. 254

C. Fazit (§95)	S. 257
-----------------------	--------

Literaturverzeichnis	S. 262
Liste der zitierten Internetseiten	S. 281
Kartenverzeichnis	S. 282
Verzeichnis der Abkürzungen und Symbole	S. 284